

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 101: Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. (Præmieringsordning, puljeblik, omlægning af kommunal jobtræning m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 4/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Den enkelte ledige sættes i centrum, og der åbnes for muligheder for en tidligere og målrettet indsats. Det var intentionerne bag arbejdsmarkedsreformen, der trådte i kraft i 1994, og som skulle sikre grundlaget for et mere smidigt og fleksibelt arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsreformen har sikret, at indsatsen tilrettelægges i et samspil mellem de lediges ønsker og forudsætninger og de konkrete arbejdsmarkedspolitiske behov for arbejdskraft i regionerne.

Både i januar 1995 og i foråret 1995 blev der gennemført de såkaldte serviceeftersyn, hvor reformen blev justeret og fik tilført nye elementer – ændringer, der har forbedret mulighederne for en hurtig og en aktiv arbejdsmarkedsindsats samt en forbedret uddannelsesindsats i forhold til de unge.

Det nu fremsatte lovforslag nr. L 101 vil bidrage yderligere til en fortsat positiv og gunstig udvikling på arbejdsmarkedet.

Forslaget her er koncentreret om tre hovedindsatsområder: at styrke indsatsen for at få ledige i ordinært arbejde, at styrke indsatsen i

aktivperioden og at øge fleksibiliteten i den arbejdsmarkedspolitiske indsats.

Her vil jeg gerne fra lovforslaget fremhæve, at de lediges muligheder for at komme tilbage på arbejdsmarkedet øges. Det sker ved, at når det drejer sig om ledige, som er i tilskudsjob af længere varighed – i mindst 12 og højst 24 måneder – vil arbejdsgiveren ved en fastansættelse af mindst 18 måneders varighed få udbetalt en præmie på 25.000 kr., en præmieordning, der samtidig vil betyde, at de offentlige institutioner får en stærkere tilskyndelse til at give tilskudsjobbene et jobrelevant indhold – jeg skønner selvfølgelig heraf, at flere vil få varig ansættelse; at arbejdsformidlingen og de regionale arbejdsmarkedsråd kan prioritere indsatsen, så tilbud om puljeblik alene gives i de lediges aktive periode; at der vil ske en bedre prioritering og effektivisering af anvendelsen af midlerne i tilrettelæggelsen af den regionale arbejdsmarkedspolitiske indsats.

Herudover vil der blive foretaget en række ændringer i de administrative regler, der vil forebygge flaskehalsproblemer på det faglærte arbejdsmarked og øge mulighederne for de ufaglærte til at påbegynde en voksenerhvervsuddannelse.

Man kan læse af bemærkningerne, at det vil give mulighed for, at 2.000 flere vil kunne gå ind og få en sådan voksenerhvervsuddannelse. Der vil blive sikret løsarbejdere en bedre mulighed for at overtage arbejde af kortere varighed i det første år af aktivperioden, og dermed forstærkes også løsarbejderen mulighed for en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Generelt har jeg især hæftet mig ved, at der med forslaget vil ske en række administrative og finansielle forenklinger, samtidig med at der vil ske en effektivisering af de forskellige aktiveringstilbud samt skabes større fleksibilitet inden for hele området.

Forslaget støtter intentionerne i arbejdsmarkedsreformen og medvirker til en fortsat positiv og gunstig udvikling på arbejdsmarkedet, og på den baggrund kan Socialdemokratiet støtte forslaget.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det er jo lidt af en broget pakke, som regeringen, SF og Enhedslisten her har fået flikket sammen. Og lad det være sagt med det samme: Selv om det er ved at være jul, er det ikke en pakke, der står øverst på Venstres ønskeseddel.

Først er der forslaget om en præmieringsordning for offentlige – og hvorfor kun offentlige? – arbejdsgivere, der ansætter personer fra puljejob. Man illuderer, at man med 25.000 kr. kan skabe et job, men sådan fungerer virkeligheden jo slet ikke. Der kommer ikke et eneste ekstrajob ud af det her. Det er dybt beskæmmende. Eller med andre ord: Det er et meget, meget tvivlsomt projekt, venstrefløjen her indskiber sig i.

I bedste fald er det et diskutabelt incitament, kommunerne her udstyres med. Man kommer til at tænke på den gamle Storm P.-tegning, hvor en hund tigger mad af en restaurationsgæst, hvorefter gæsten skærer hundens hale af og fodrer den med den.

I værste fald bryder dette med principperne i arbejdsmarkedsreformen fra 1994, hvor det trods alt – trods alt – blev slået fast, at støttet arbejde ikke kan danne grundlag for en ny dagpengeperiode.

I virkelighedens verden er der jo her for så vidt tale om støttet arbejde, hvor regeringen og venstrefløjen giver kommunerne denne gulerod, deres egen hale, for at ansætte ledige.

Forslaget om omlægning af finansieringen af den kommunale jobtræning indeholder nogle gode momenter, det vil jeg da gerne sige, herunder ikke mindst den hurtige afregning over for kommunerne, som i dag må leve med efterreguleringer i indtil 2 år.

Det er for så vidt også fornuftigt, at man i prioriteringen af, om man vil benytte kommunal jobtræning i stedet for privat jobtræning, der jo beviseligt har en bedre effekt, får nogle bedre incitamenter. Der er her en økonomisk fordel ved at bruge privat frem for offentlig jobtræning.

Det har jo også været sådan, at i stillingtagen til, om man ville benytte kommunal jobtræning eller ej, har det hele været en smule grumset, idet en del blev finansieret via AF og en del via bloktilskuddene. Så det mål, man her når, kan vi for så vidt også godt have i vores kikkert, men man når det altså med en budgetmæssig manøvre, hvor udgiften, ca. 1 mia. kr., flyttes over i arbejdsmarkedsfondene, og derved undgår regeringen behændigt at nedsætte brutto-skatten. Det er en uanstændig manøvre, som vi ikke vil medvirke til.

Ideen om en generel ordning med tilskud til ansættelse af voksenlærlinge kan vi heller ikke støtte. Voksenerhvervsuddannelse bør som hovedregel have baggrund i, at virksomheden og den ansatte indgår en aftale om et sådant for-

løb, hvor virksomheden i kraft af personvalget, den lidt ældre medarbejder, og uddannelsesforløbet ønsker at få en bredere funderet medarbejder.

I øvrigt reduceres flaskehalsproblemerne jo ikke væsentligt, blot fordi en velkvalificeret specialarbejder, der stort set varetager de samme arbejdsfunktioner som en faglært, opnår status som faglært.

Endelig er det også helt uklart, hvilke støttebeløb der tales om. Der står blot i bemærkningerne, at arbejdsministeren fastsætter de nærmere vilkår, og det vil vi da gerne høre noget mere om.

Til gengæld kan vi godt sådan helt afslutningsvis se nogle positive træk i de sidste to elementer: at løsarbejdere får en bedre mulighed for at overtage løsarbejde inden for fagområdet det første år af aktivperioden, og at der skal være mere fleksible opsigelsesvarsler for personer i aktivering i den offentlige sektor.

Det enkelte positive element er dog langt fra nok til, at vi samlet set kan støtte forslaget. Man kan vel sige, at regeringen med den yderste venstrefløj som stifinder bevæger sig endnu længere ind i tilskudsjunglen. Det kan man synes er modigt, men jeg oplever det nærmest som dumdristigt, for Danmark har brug for det modsatte. Vi skal ud af tilskudsjunglen og i gang med nogle mere grundlæggende reformer på arbejdsmarkedet, som reelt kan medvirke til at nedbringe ledigheden, ikke bare flytte rundt på den, sådan som regeringen her lægger op til.

Bendt Bendtsen (KF):

Når jeg læser dette lovforslag, mindes jeg egentlig et udtryk, man kender fra billard: ægte rødt. Det er et resultat af finanslovaftalen mellem Enhedslisten, SF og regeringen; man kalder det også stemmeaftalen i år.

Den indeholder som bekendt en præmieringsordning, hvor offentlige arbejdsgivere præmieres med 25.000 kr. for at fastansætte en person, som kommer fra puljejob eller jobtræning i et ordinært job af mindst 18 måneders varighed.

Forslaget er diplomatisk sagt lettere vanvittigt og vil give den volumensyge, som vi har oplevet i en årrække i den offentlige sektor, ligesom det kan ende med at blive noget af en dagpengegenerator for en kommune, som vil spekulere. Det er som bekendt et af de rigtig røde aftryk på finansloven i år.

Jeg må nok sige, at man har brugt utrolig meget tid på at tale om, at der skal ske noget med den private sektor. Her går man decideret ind og målretter en yderligere beskæftigelse i den offentlige sektor. Man tror åbenbart, at det er SF's politik, der virkelig slår igennem her, og Enhedslisten hænger så med på bagagebæreren; man tror, at man kan komme ud af arbejdsløsheden ved at ansætte folk i den offentlige sektor.

En anden del er en omlægning af den nuværende finansieringsordning ved kommunal jobtræning, så nettolønudgifterne overføres til de økonomiske rammer for den aktive arbejdsmarkedspolitik. Det betyder, at finansieringen kommer fra bruttoskattefondene, og så ændrer man den nuværende mellemkommunale udligning for forsikrede i puljejob.

Altså det, det drejer sig om, er jo, at man flytter udgifterne over et andet sted, og så kan man efterhånden skrue på bruttoskatten under henvisning til, at det er dér, man har udgifterne. Jeg synes nok, at når vi ser på det resterende, er det ikke det, der skinner mest igennem; det er præmieringsordningen, der for os skinner voldsomt igennem.

Lovforslaget indeholder også en generel pas-sus om offentlige tilskud til voksne i en toårsperiode. Det var noget af det, vi kunne have set på: regler om fleksible offentlige opsigelsesvarsler m.v.

Men jeg vil godt i dag minde ministeren om, at i forbindelse med finanslovaftalen for 1996 havde vi en aftale med regeringen om en præmieringsordning for at skabe job i den private sektor over for den enkelte AF-region. Vi håber og venter på, at det nu kan udmøntes, så man kan få skabt nogle flere job i den private sektor, frem for at det skal være i den offentlige sektor.

Så jeg håber på, at arbejdsministeren ved afslutningen af dette i dag kan fortælle, hvor langt vi er nået med hensyn til at skaffe nogle flere job i den private sektor og animere til privat jobtræning frem for offentlig.

Aage Frandsen (SF):

Hr. Bendt Bendtsen filosoferede, hvis man kan bruge det ord – det er vel et lidt for stort ord – men diskuterede lidt med sig selv ordene stemmeaftale og forlig. Der er altså en helt afgørende forskel på de to ting. Forlig, som hr. Bendt Bendtsen var med til at lave sidste år, betyder, at man er ansvarlig for hele regeringens økonomiske politik, fordi det er alt det, der vedrører finansloven, man har indgået et forlig om.

En stemmeaftale er klart afgrænset til det, som vi er enige om, og så er regeringen og de partier, der har aftaler, i øvrigt frit stillet. Det betyder så også, at vi stadig væk selvfølgelig, som vi hidtil har været, er et oppositionsparti i forhold til regeringen. Vi er enige med regeringen på en række punkter, men naturligvis er der også punkter, vi ikke er enige med regeringen om. Derfor er det samarbejde, vi har med regeringen, ikke så bindende, så hedt som det samarbejde, Det Konservative Folkeparti havde efter sidste års finanslov.

Så vil jeg også til hr. Bendt Bendtsen sige med hensyn til farver: Hvis det her skulle være ægte rødt, skulle der altså betydelig mere til. Vi havde gerne set, at vi havde lavet meget mere om. I den forbindelse måtte vi jo så respektere, at der på nogle områder er bindinger for regeringen til Det Konservative Folkeparti med hensyn til nogle af de ting, der blev aftalt sidste år. Det respekterer vi. I andre sammenhænge måtte vi konstatere, at regeringen jo selvfølgelig rent faktisk mener det, som den vedtog sammen med De Konservative sidste år, og derfor var der grænser for, hvor meget man kunne flytte.

Så vil jeg sige noget om de enkelte punkter, som ligger i det her forslag: For det første synes vi med hensyn til voksenlærlingeuddannelsen, at det er utrolig vigtigt, at man giver det tilskud. Det er rigtigt, at man ikke kan se beløbet, men man kan måske ane det, hvis man ser de forskellige papirer, også dem, der har været offentligt tilgængelige, og hvis man ganger og dividerer, så bliver det til et beløb af en bestemt størrelse, som jeg vil overlade til hr. Lars Løkke Rasmussen at regne ud ved lejlighed.

Men altså vi betragter det som meget vigtigt i en situation, hvor man taler meget om flaskehalse, og hvor det kniber for arbejdsgiverne at tage sig sammen til at få ansat nok unge i praktik. Noget af det allervigtigste for os i det her forslag er spørgsmålet om voksenlærlinge.

Et andet punkt i det er 25.000 kr.-tilskuddet, og hr. Lars Løkke Rasmussen har naturligvis 100 pct. ret i, at det betyder ikke, at man ansætter én eneste mere. Det betyder, at man prioriterer nogle i en ansættelsessituation frem for andre. Der er nogle, som i højere grad bliver ansat frem for andre, men det er et spørgsmål om, at hvis man i en kommune står og skal ansætte nogle personer, kan det være en fordel at tage nogle personer fra puljejobrækken frem for at tage nogle helt udenfor. Det er det eneste, der ligger i det, ikke andet.

Og det er, fordi vi gerne vil afbøde virkningen af, at man er i et puljejob, det, som var indsatsen fra sidste års finanslovsparter, nemlig at man brugte pengene på puljejob, og at nogle mennesker efter vores opfattelse mere eller mindre kom ind i en blindgyde, når de var i puljejob. Det er derfor, vi mener, at det er fornuftigt at lave den her mulighed for, at man på den måde kan komme ud af et puljejob.

Vi ville gerne have lavet en hel masse andre rigtige job i forhold til puljejobbene, men det var der ikke flertal for i den kreds, som diskuterer de her ting, og det vil sige på dansk, at det var regeringen ikke interesseret i.

Med hensyn til, hvordan arbejdsmarkedsrådenes midler skal anvendes, synes vi, at det er fornuftigt – det kan jeg forstå at andre partier også gør – at man griber det an på denne måde, i stedet for at man har den dér tvedeling med hensyn til de regionale arbejdsmarkedsråd og kommunerne.

Så er der de to mindre dele, som vi synes er små hensigtsmæssigheder, små fornuftige ting for nogle få mennesker, nemlig de forbedrede muligheder for løsarbejderne og den mere fleksible ordning, når det drejer sig om opsigelsesvarsler i forhold til at få ordinært arbejde.

Dette er en del af vores aftale med regeringen, og derfor støtter vi naturligvis forslaget. Men vi støtter også forslaget, fordi der efter vores opfattelse er en række ting i det, som forbedrer vilkårene for nogle mennesker i forhold til det, der er sket de senere år.

Men jeg vil sige til hr. Bendt Bendtsen: Hvis noget skal være ægte rødt en dag, kommer det til at se helt, helt anderledes ud.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det glæder mig da, at hr. Aage Frandsen synes, at jeg naturligvis har ret, for min argumentation på det punkt i min ordførertale var skam ikke min egen, men derimod et direkte citat fra SF's borgmester i Vejle, Flemming Christensen, som i Information den 22. november præcis har sagt:

»Man illuderer, at man med 25.000 kr. kan skabe et job – men sådan fungerer virkeligheden jo slet ikke. Der kommer ikke ét eneste ekstra job ud af det her. Det er dybt beskæmmende.«

Så det er jo sådan, at SF ude i det yderste led også på et tidspunkt er blevet forklaret præcis det samme, som hr. Aage Frandsen her forklarede mig.

Så vil jeg da bare citere den samme udmærkede borgmester ovre i Vejle, Flemming Christensen, som forelagt det, hr. Aage Frandsen lige har forelagt mig, samme sted siger:

»Jamen, nej – det får de ikke engang ud af det. De 25.000 kr. er et fuldstændig symbolsk beløb. Det er overhovedet ikke nok til at kompensere en vuggestue f.eks., hvis de for at få fat i pengene er nødt til at ansætte en, der ikke er kvalificeret til jobbet. Og hvis den pågældende er kvalificeret – jamen så får vedkommende jo jobbet alligevel.«

Om det er ægte rødt eller ej, ved jeg ikke. Det har nok mest symbolsk betydning.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes da, det er glimrende, at hr. Lars Løkke Rasmussen citerer min udmærkede partifælle Flemming Christensen, som jeg jo altså så også er enig med. Det fremgik jo af det, jeg sagde.

Men der er ikke noget med, at vi illuderer noget eller bilder folk ind, at det giver flere stillinger. Det er et spørgsmål om at give en tilskyndelse til, at de mennesker, som kommer ind i en puljejobordning – som vi i øvrigt synes er dårlig – kan komme ud af den på en eller anden måde, som peger i retning af at få et regulært job. Det er det, der er ideen i det. Mere er det ikke, og det har det aldrig været.

Med hensyn til, om det er symbolsk og dermed ikke har nogen virkning, er det altså Flemming Christensens opfattelse. Men jeg har hørt andre kommunalpolitikere sige noget andet, og jeg er jo et ydmygt menneske og blander mig ikke i, hvordan kommunalpolitikere skal opfatte de ting, vi laver herinde. Der er nogle kommunalpolitikere, der har sagt, at det er en udmærket ordning, og at de vil benytte sig af den. Selv om det ikke er sikkert, at den får den store virkning, synes de altså, den er god.

Flemming Christensen havde formentlig en forestilling om, at det var meget mere – det ved jeg, for jeg har talt med ham – fordi pressemeddelelser og udsagn lød, som om man fik en hel masse penge ud i kommunerne og kunne ansætte en hel masse mennesker. Det var måske også derfor, Flemming Christensen var mere skuffet, end der var grundlag for, da det gik op for ham, men det skal jeg ikke blande mig i. Det afgørende for os var, at der var en lille tilskyndelse til at rette op på noget af det, hr. Bendt Bendtsen lavede sidste år sammen med regerin-

gen, og som hr. Lars Løkke Rasmussen tilsluttede sig.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Først troede jeg, at hr. Aage Frandsen var enig med Flemming Christensen i alt, hvad Flemming Christensen havde sagt, men jeg forstår nu, at sådan forholder det sig ikke.

Nu er jeg også selv kommunalpolitiker, og jeg må sige, at jeg har endnu ikke på min vej mødt andre i den branche, som har haft synspunkter på dette område, som afviger fra dem, Flemming Christensen har. Det er hamrende naivt at tro på, at man vil ansætte en person, som er mindre kvalificeret end en anden, blot fordi det udløser et tilskud på 25.000 kr.

Men det vil da interessere mig at høre lidt mere til SF's forventninger på det punkt. Nu har SF jo ikke så frygtelig mange kommunalpolitikere, i hvert fald ikke så frygtelig mange borgmestre; mig bekendt har man kun den samme, og ham må vi så citere hele tiden, og han har altså ingen forventninger til den ordening. Hvilke forventninger har man i øvrigt til den?

Jeg vil i tilknytning til det spørge: Hvis det er sådan, at man tror, det har nogen effekt – for formålet er jo for så vidt ædelt nok – at få folk fra støttet beskæftigelse i rigtig beskæftigelse, hvorfor har man så ikke forlangt, at denne præmieringsordening blev udstrakt til også at omfatte de private arbejdsgivere? Hvorfor er det ikke vigtigt, at folk kan gå fra støttet beskæftigelse i det private erhvervsliv til fast beskæftigelse i det private erhvervsliv?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Med hensyn til, hvad forskellige kommunalpolitikere siger, kan jeg sige til hr. Lars Løkke Rasmussen – som jeg også sagde før – at der er nogle, der synes, det er en fornuftig ordening. Det er ikke et spring i forhold til det, der blev lavet sidste år, men det er en fornuftig ordening.

I den forbindelse vil jeg også sige, at andre SF-kommunalpolitikere, som står for administrationen nogle steder – selv om man ikke er borgmester, kan man være rådmand eller have en tilsvarende rolle – siger, at de godt kan bruge ordningen. Derfor er det så spørgsmålet, hvordan virkeligheden er, men jeg tror ikke, det er i tusindvis, der vil blive tale om.

Med hensyn til, at man skulle tage en, der var mindre kvalificeret end en anden, der var mere

kvalificeret, fordi man det i første tilfælde får 25.000 kr., tror jeg det heller ikke. Vi har to mennesker, der er lige kvalificerede; det er den situation, vi taler om.

Og til det sidste, om man også skulle inddrage folk, der er privat ansat: Nej, det har vi ikke diskuteret, og det har vi ikke haft intentioner om. Men det kan være, hr. Lars Løkke Rasmussen vil stille ændringsforslag til lovforslaget her, og så må vi jo tale om det, for vi har jo et rimeligt åbent Ting. Men vi har altså lavet en aftale med regeringen, og den står vi ved indtil videre. Hvis regeringen vil være med til at lave tingene om, kan vi da snakke om det, men ellers er det jo, som det foreligger her.

Vibeke Peschardt (RV):

Lovforslaget er en udmøntning af de stemmeaftaler, der er indgået om finansloven. Det handler om en præmie på 25.000 kr., der kan udbetales ved ansættelse i puljejob eller ordinær ansættelse af kontanthjælpsmodtagere i offentlig, individuel jobtræning eller til ledige forsikrede i jobtræning eller puljejob. Præmien vil betyde, at det offentlige arbejdsmarked får en tilskyndelse til at gøre tilskudsjobbene mere jobrelevante, så der ved nyansættelser gives incitamenter til at fastansætte personer, der har været i tilskudsjob.

Forslaget strammer også reglerne om puljejob op, således at de alene gives til ledige i aktivitetsperioden. De ændrede regler vil medføre, at en del af de midler, der er afsat til puljejob, går til ledige i dagpengeperioden, før de er omfattet af pligten til aktivering.

Endelig skal der ske en omlægning af den kommunale jobtræning, der vil forenkle administrationen og finansieringen, ligesom der indføres særlige tilskud til voksenlærlinge. Det sker på grund af et helt rigtigt ønske om at give voksne lærlinge et bedre økonomisk grundlag og give virksomhederne et incitament til at ansætte voksne i lærlingeuddannelser. Ordningen er 2-årig og starter som et forsøg.

Endelig sikrer man løsarbejderne nogle flere muligheder for at afbryde et aktiveringsforløb og tage job, og der bliver sikret fleksible opsigelsesvarsler hos offentligt ansattes arbejdsgivere.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet kan under ingen omstændigheder støtte lovforslaget fra ministeren. Vi føler, at det er et utrolig dårligt forslag.

Vi vil dog godt starte med at sige noget positivt om forslaget, for der er et ganske lille bitte positivt element i det, og det skal jo med, om ikke andet så for at sætte det negative i relief. Det positive er, at man indfører en større fleksibilitet, når der er tale om løsarbejdere, og det synes vi i Fremskridtspartiet er udmærket. Flexibilitet kan vi jo altid gå ind for.

Men når man ser, hvad det er, arbejdsministeren lægger op til, er det kun en præmieordning for de offentlige arbejdsgivere og ikke for de private. Hvis ellers argumenterne skulle holde, bl.a. i det, hr. Aage Frandsen sagde, burde der jo være ens forhold for offentlige og private, og det er der ikke. Altså en klar favorisering af det offentlige område.

Et andet sted, hvor man foretager en klar favorisering af det offentlige område i forhold til det private, er løntilskuddet, som ligger på 43 kr. pr. time, hvis det er hos private arbejdsgivere, men på 81 kr. pr. time – altså næsten det dobbelte – hvis der er tale om offentlige arbejdsgivere.

Denne meget markante forskelsbehandling kan Fremskridtspartiet naturligvis under ingen omstændigheder være med til, og derfor vil Fremskridtspartiet stemme imod lovforslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Det er morsomme og ret modstridende karakteristika af lovforslaget, vi får fra Venstre og De Konservative: alt fra, at der er tale om en ræverød finanslovaftale, og til, at det er en total underminering af sidste års dagpengeforlig. Men så godt er forslaget desværre ikke.

Det er mere korrekt, når der fra Venstres side harceleres over, at ændringerne ingen virkning har i de store linjer. Det er nemlig rigtigt, at der ikke er nævneværdig jobskabelse i f.eks. præmieringsordningerne, højst måske et par vikartimer i en børneinstitution. Derimod er der en opprioritering i jobbesættelsen af dem, der har været længst ledige.

Derudover er der en præmiering af de kommuner, der gør noget for deres arbejdsløse, på bekostning af de kommuner, der ikke gør det, og det synes jeg er helt i orden. Det er måske også en af grundene til, at den meget omtalte borgmester i Vejle er lidt bekymret. Vejle har jo nærmest verdensrekord i at udnytte aktiveringsordningerne efter at have fyret det fastansatte personale, men det kan være, at kreativiteten ikke rækker så vidt, når det gælder den anden vej.

Det, der er realiteterne i forslaget, er nogle bittesmå ændringer. Fælles for dem er, at de giver lidt bedre mulighed for, at arbejdsløse kan overtage rigtigt arbejde, selv om de er havnet i aktiveringsperioden. Det gælder præmieringsordningerne, det gælder de kommunale institutioner, det gælder løsarbejdernes mulighed for midlertidigt at afbryde aktivering, det gælder lettelsen af opsigelsesvarslerne i aktiveringen, og det gælder de forbedrede muligheder for voksne for at få en læreplads.

Vi havde gerne set betydelig større ændringer, der havde ført meget større grupper ud af gold aktivering på dagpengesats til egentlige, rigtige job til overenskomstmæssig løn. Det lod sig åbenbart ikke gøre i denne omgang, men der er taget små skridt i den rigtige retning, og nogle åbenlyse skævheder vil blive rettet som følge af forslaget, hvilket vi også føler et vist ansvar for.

Med forslaget vil der blive overført øgede midler til de regionale arbejdsmarkedsråd, men også flere opgaver. Det bliver derfor historien, der kommer til at vise, om resultatet bliver det ønskede, nemlig at arbejdsmarkedsrådene får flere ikkelovbundne midler til rådighed til at sikre, at der bliver mulighed for at gøre en tidlig indsats for de arbejdsløse. Der er ikke nogen gode argumenter for, at der skal gå 2 år i en ledighedsperiode, før man kan tage forskellige initiativer til f.eks. at dygtiggøre sig. Men som sagt: Historien vil vise, om de muligheder vil vokse i det kommende år.

Enhedslisten kan støtte lovforslaget.

Addi Andersen (CD):

Arbejdsministerens lovforslag er med til at skabe den aktive arbejdsmarkedspolitik, der giver et mere fleksibelt arbejdsmarked og en målrettet indsats for at få flere i arbejde frem for på passiv forsørgelse. I CD ser vi positive elementer i forslaget, der er en del af den arbejdsmarkedspolitik, regeringen står for, og CD kan støtte forslaget, som er et led i aftalen om finansloven.

Poul Nødgaard (DF):

Regeringen, SF og Enhedslisten har fundet på en form for lappeløsning, kan vi kalde det, på arbejdsmarkedsområdet, og hvis arbejdsministeren skulle være helt ærlig, tror jeg næppe, hun ville sige, at dette forslag er groet i hendes have, for jeg tror egentlig, at arbejdsministeren gerne ville have ro omkring den arbejdsmarkedsreform, der kører i øjeblikket. Men nu kom-

mer der en masse nye ændringer og tiltag, og det seneste skud på stammen er de meget omtalte 25.000 kr., man kan få inden for den offentlige sektor, hvis man giver en kontanthjælpsmodtager mulighed for at få fast arbejde. Det kan alt sammen lyde meget godt, men spørgsmålet er, hvordan det vil komme til at fungere i praksis.

Fordi lovforslaget i meget høj grad hænger sammen med de andre ting, der er indgået aftale om, kan vi i hvert fald ikke støtte det foreliggende forslag i Dansk Folkeparti.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil gerne afkræfte hr. Poul Nødgaards opfattelse af, hvad jeg synes om forslaget. Jeg synes faktisk, det er et godt forslag, og jeg synes, det rammer rigtigt, fordi det i højere grad fokuserer på at få de langtidsledige ud af de aktiveringsordninger, som puljebobene jo er.

For nu at tage et eksempel: En daginstitution har haft en velfungerende ledig i et puljebob i et års tid. Hvis der nu er en, der går på efterløn, eller der er en, der flytter – der er faktisk en meget stor rotation i den kommunale sektor – så tror jeg egentlig, daginstitutionens leder og forældrebestyrelse vil synes, det vil være en god idé at ansætte fru Jensen, der har været i et puljebob i et år.

Det udløser 25.000 kr., som står fuldstændig til daginstitutionens fri disposition, uanset om det så er flere vikartimer, flere skovture eller nyt legetøj, eller hvad det er, de bliver brugt til. Det er helt op til institutionen og forældrebestyrelsen.

Jeg tror faktisk på, at der vil blive taget godt imod denne ordning ude omkring på plejehjem, daginstitutioner eller andre steder, hvor der er puljebob; så jeg tror såmænd ikke, man behøver være så bekymret.

Der er ikke nogen fra regeringspartierne og heller ikke nogen fra forligspartierne – eller forstælsespartierne, som de måske rettere burde kaldes – der har hævdet, at 25.000 kr. som præmiering skaber flere job. Men det skaber en rotation mellem dem, der er i støttet beskæftigelse, og dem, der er i ordinære job, og det synes jeg faktisk er et rimelig godt formål at sigte efter.

Jeg har egentlig med forundring hørt, at Venstre og De Konservative ikke kan lide den del af forslaget, der har med voksenlærlinge eller voksenerhvervsuddannelsesforløb at gøre, for hvis der er noget, der er flaskehalsforebyggende, er

det faktisk at sørge for, at folk på arbejdsmarkedet – hvoraf mange jo ikke har en kompetencegivende uddannelse – kan koble deres erhvervs erfaring sammen med en teoretisk opkvalificering, så de hurtigere kan blive faglærte håndværkere. Det er da i hvert fald en god flaskehalsforebyggende indsats, vi her lægger navn til.

Jeg er bekendt med, at også Dansk Arbejdsgiverforening og Landsarbejdsrådet har været en anelse modvillige over for dette forslag, til trods for at Dansk Arbejdsgiverforening sammen med mange andre kan være bekymret for flaskehalse. Men jeg undrer mig over – det må jeg sige – at Venstre og De Konservative er så negative over for den del af forslaget. Men det er der jo sådan set ikke rigtig noget at gøre ved.

Jeg er også glad for den del, der har med løsarbejdere at gøre. Man skaber bedre mulighed for, at nogle bestemte faggrupper, som har en lidt mere, kan man sige løbsagtig tilgang til arbejdsmarkedet – altså ikke løbsagtig i ordets sådan almindelige forstand, men en mere løs tilknytning til arbejdsmarkedet – kan komme ud af aktivering. Det er klart, at det kan være ret ubekvemt at sige nej til et job af kortere varighed, fordi man er kommet i aktivering, så det forslag er jeg faktisk også glad for er en del af de aftaler, vi nu har med SF og med Enhedslisten.

Jeg kan så høre, at Venstres ordfører anerkender omlægningen af jobtræning, og det vil jeg selvfølgelig godt kvittere for. Jeg tror, det er rigtigt at gøre det på denne måde, for det giver arbejdsmarkedsrådene friere bevægelsesmuligheder til at vælge, hvad det er for nogle arbejdsmarkedspolitiske redskaber, der skal ind i en handlingsplan. Og jeg er fuldstændig enig med hr. Lars Løkke Rasmussen i, at den private jobtræning er at foretrække i mange situationer, fordi det er den, der efterfølgende giver mulighed for en permanent tilknytning til arbejdsmarkedet, og det gør den, fordi den positive virkning kommer af, at der er en ganske kraftig vækst i den private sektor.

Det er netop baggrunden for, at der strengt taget ikke er noget som helst, der skulle give et incitament til, at vi skulle udstyre de private arbejdsgivere med et tilskud på 25.000 kr. Hvorfor i himlens navn skulle vi gøre det, når væksten tordner derudad og der faktisk kommer stadig flere private job uge for uge? Det er også baggrunden for, at vi ikke også har lagt præmieringsordningen over på den private sektor.

Men det var nu mere en kommentar til Venstre om, at privat jobtræning er et godt arbejds-markedspolitisk redskab.

Hr. Bendt Bendtsen spurgte helt konkret, hvordan det går med den præmieringsordning i den private sektor, som var en del af finanslovaftalen fra sidste år. Det går sådan, at vi har haft et udvalg siddende – Venstre som forligsparti er blevet orienteret om det – og det, der er tale om her, er, at medarbejdere i arbejdsformidlingen skal have et incitament til at søge så mange private jobtræningsmuligheder som muligt. Problemet med privat jobtræning er ikke arbejdsformidlingens eller min ulyst til at få privat jobtræning, men det er faktisk den modvilje hos virksomhederne, der er tale om, som man skal have bearbejdet.

Det bliver lagt ind i de overenskomstforhandlinger, som Finansministeriet skal have fat i om ikke så lang tid, hvad man kan give af økonomiske incitamenter til de medarbejdere, der er i AF-systemet. Men jeg skal nok undervejs orientere et forligsparti, som Det Konservative Folkeparti jo er, så tæt som muligt; det skal i hvert fald ikke komme an på det.

Fru Jette Gottlieb var lidt bekymret for, om man nu skulle gå 2 år i passivitet. Dertil vil jeg godt sige, at der ikke er noget, der tyder på, at det mange kommer til at gå 2 år i passivitet. Det, er billedet efter finanslovforståelsen, er, at der nu er betydelig flere midler til den tidlige indsats, og den flaskehalsforebyggende indsats er også koblet på det, vi er enige om med hensyn til voksenlærlinge, og også på præmieringsordningen.

Hvis man laver et meget hurtigt regnestykke på, hvor mange penge der er til den tidlige indsats, er der vel et sted mellem 1,2 mia. kr., 1,3 mia. kr. og 1,4 mia. kr. samlet set. Det kan man nu immervæk få aktiveret nogle ledige tidligt i deres ledighedsforløb for, og det synes jeg faktisk også er meget vigtigt. Det er også en del af det resultat, der ligger i vores fælles forståelse, så jeg tror faktisk ikke, vil jeg sige til fru Jette Gottlieb, at der er grundlag for nogen bekymring, men jeg er fuldstændig enig i, at det selvfølgelig er noget, vi skal kigge på løbende.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Arbejdsministeren kom i en fortællelse til at tale om de »løsagtige« løsarbejdere. Nu skal vi jo passe på, at stemningen ikke bliver for løsagtig eller for løssluppen. I hvert fald skal vi passe på at lytte rigtigt til hinanden og ikke at komme til

at omklamre hinanden. Når arbejdsministeren udtrykker glæde over, at jeg anerkender omlægningen af den kommunale jobtræning, vil jeg da bare lige for præcisionens skyld sige, at jeg pegede på, at der var nogle positive elementer for den kommunale likviditet i det forhold, at man afregner hurtigt. Der er også nogle incitamentsmæssige fordele, men, men, men hele den øvelse, der så ligger bagved, hvor man med et fingerknips og et prokuratortrick flytter 1 mia. kr. over i Arbejdsmarkedsfonden og dermed kunstigt holder bruttoskatten oppe, anerkender vi ikke i Venstre, og den kommer vi aldrig til at anerkende. Det skal lige siges for præcisionens skyld, og fordi vi på et tidligere punkt i dag, hvor vi diskuterede konsekvensrettelserne i budgetgarantien m.v., lovede, at vi ville behandle hele sagen under et underbehandlingen af dette lovforslag.

Til gengæld er jeg meget enig med arbejdsministeren på et andet punkt, nemlig når arbejdsministeren siger, at den daginstitution, der har fru Jensen ansat i et puljeforløb eller i kommunal jobtræning, i en situation, hvor der er en jobåbning, vil, når forældrebestyrelsen og daginstitutionslederen vejer alt sammen, vælge fru Jensen. Meget enig, og det gør den da, uanset om den får 25.000 kr. eller ej.

Hvorfor skal vi så give den 25.000 kr.? Hvorfor skal vi poste et millionbeløb ud i noget, som ikke har nogen effekt? Hvis disse personer er kvalificerede og har gjort det godt, bliver de alligevel ansat.

Det, der er galt i hele den socialdemokratiske tænkning omkring arbejdsmarkedspolitikken, er, at vi pumper penge ind i nogle tilskudsordninger, som så har en eller anden effekt. En del af den effekt ville være der under alle omstændigheder, men så kan man bagefter smykke sig med, at folk bare kan se, hvor god man har været. Min påstand skal være, at fru Jensen i den dér daginstitution, som arbejdsministeren omtalte, skam ville få fastansættelse uanset hvad.

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg vil gerne starte med at kvittere for, at arbejdsministeren siger, at privat jobtræning er at foretrække. Den holdning har vi også i Det Konservative Folkeparti, men vi må blot konstatere, at i år er der ikke så meget privat jobtræning i forståelsespartiernes terminologi, og det er derfor, at vi er endt med det her ægte rødt og 25.000 kr. i præmie fra skatteborgerne for at ansætte fru Jensen.

Det, der bringer mig herop, er egentlig ministerens udtalelser om voksenlærlinge. Det var faktisk det eneste sted i lovforslaget, som jeg her fra talerstolen omtalte sådan rimelig positivt. Vi ved godt, at ufaglærte er dem, der først rammes af arbejdsløshed. Det er derfor, vi slås så voldsomt for at prøve på at minimere den gruppe på en tredjedel af en ungdomsårgang, der ikke har en kompetencegivende uddannelse, og det med at sætte 90 mio. kr. af over en 2-års-periode var måske også noget, der kunne være sket, hvis Det Konservative Folkeparti havde deltaget i det her.

Men som sagt er det jo et lille element i den store pakke. Det er helheden, som vi er nødt til at bedømme, og vi kan ikke støtte forslaget, fordi det handler om mere offentlig beskæftigelse frem for at få folk over i den private sektor.

Jeg kan da være tilfreds med at høre, at der er noget undervejs med hensyn til det private, og at arbejdsministeren stadig væk har den holdning, at privat jobtræning er at foretrække, idet det er det, der giver resultaterne. Men jeg vil sige, at det altså ikke var tilskuddet til voksenlærlingene, der bragte os på højkant på det her lovforslag.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Dette her med privat jobtræning, som vi tydeligvis er enige om er et godt arbejdsmarkedspolitisk redskab, er sådan set noget sært noget, for tilsyneladende uanset hvad vi gør fra politisk hold, er der ikke interesse hos det private arbejdsmarked, de private virksomheder, for at åbne op for flere private jobtræningspersoner. Det er sådan set det, der er vores problem.

Jeg kan sige til sådan almindelig oplysning her i Folketingssalen, at andelen af privat jobtræning i forhold til antallet af private arbejdspladser er 0,74 pct. Det siger noget om virksomhedernes manglende vilje til at spille aktivt med i den arbejdsmarkedspolitiske tænkning, som der i virkeligheden her er et bredt flertal for, og jeg tror faktisk, at uanset hvor mange tilskud vi giver, vil de ikke spille med i nævneværdig grad.

Til hr. Lars Løkke Rasmussen: Jeg er helt bevidst gået uden om den sammenkobling med bruttoskatten. Det er jeg helt klar over at Venstre ikke på nogen måde anerkender, og dermed vil jeg sådan set heller ikke kvittere for den. Men det, jeg anerkendte, var, at privat jobtræning som arbejdsmarkedspolitisk redskab bliver stærkere. Arbejdsmarkedsrådene landet over

har i øvrigt været optaget af at få den, kan man sige fulde ret over de midler, som altså er en milliard kroner, der nu flyttes over i de regionale arbejdsmarkedsråd, hvad jeg ved de er meget glade for.

Jeg tror desværre ikke, vil jeg sige til hr. Lars Løkke Rasmussen, at fru Jensen umiddelbart ville blive ansat i jobbet, selv om der var en jobåbning, og når jeg ikke tror det, men tror, der skal et økonomisk incitament til, hænger det sammen med, at der desværre er nogle kommuner, som af en eller anden grund har fået den opfattelse, at en puljejobperson skal være i det samme puljejob i 3 år, og det har aldrig nogen sinde været meningen med det.

Det er også det, der har, hvad kan man sige, været inspirationen til at give et økonomisk incitament på virksomhedsniveau, altså ikke i kommunalbestyrelsen, men i daginstitutionen, på plejehjemmet, i den tekniske forvaltning, eller hvor det nu er, der er en puljejobperson ansat, som har været der et års tid.

Men under alle omstændigheder bliver det spændende at følge det her område, og hvor mange af de ca. 5.300 personer, der er i puljejob for nærværende, der vil kunne glide ind i ordinær beskæftigelse. Vi håber, det bliver mange, og at så mange som muligt bruger præmieringsordningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 102: Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Renteafkast og uhævet feriegodtgørelse).
Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 4/12 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Lovforslaget her handler mest om økonomi. Der er ikke, selv om det er en ferielovsændring, noget om den enkeltes ferie, vilkårene for at afholde den, eller hvad man skal have af betaling, når man holder ferie. Det er en rent økonomisk sag, hvor det ene formål er at opfylde finanslovaftalen for 1996 og følge de resultater, der er af finanslovforhandlingerne for 1997, op.

Finanslovforliget i 1996 efterlod overvejelser om, at man skulle inddrage den del af de uhævede feriepenge, der vedrører modtagere af arbejdsløshedsdagpenge og folk på orlov eller på kontanthjælp. Det har man undersøgt, og det viser sig, at 60 pct. af de uhævede midler kan knyttes til disse grupper, som i stedet for at hæve feriepengene har modtaget de nævnte ydelser.

Derfor er der logik i lovforslagets bestemmelse om, at de godt 60 pct. af de uhævede feriemidler overføres til statskassen, og dermed fremkommer de 104 mio. kr. Det støtter vi selvfølgelig i Socialdemokratiet.

Den anden del af lovforslaget vedrører finanslovforhandlingerne for 1997, og det foreslås, at dele af renteafkastet fra feriekonto for 1997 overføres til statskassen, hvor det så kan finansiere aftalte forbedringer for lønmodtagerne.

Det er så de næste 100 mio. kr., og det er gjort på en måde, som er kendt fra tidligere, lignende finanslovforhandlinger. Også den del af lovforslaget kan vi støtte i Socialdemokratiet.

Det samlede lovforslag får selvfølgelig vores tilslutning, og vi vil gerne medvirke til, at det får en hurtig udvalgsbehandling.

Så skal jeg afslutningsvis nævne, at også CD, der ikke længere kan være i salen, støtter lovforslaget.

Helge Sander (V):

Vi synes, at ferieloven er et interessant område, som trænger til at blive dyrket.

Der er især to forhold, som har optaget os på det seneste. Det ene er forholdet med de ca. 100 mio. kr., som ledige og kontanthjælpsmodtagere tilsyneladende ikke hæver, således at de er overgået til Arbejdsmarkedets Feriefond. Det andet forhold er, at det har vist sig, at når feriepengene har skullet udbetales, har der været en lang række mennesker her i landet, som man ikke har kunnet finde. Pengene er i hvert fald ikke blevet udbetalt, måske også fordi beløbene i en række situationer har været så små, at det knap har kunnet betale sig.

Det er forhold, som vi ikke synes er rimelige, og derfor har vi gjort os nogle overvejelser. Pludselig kom regeringen med et kæmpe udspil på området, og der må vi til gengæld sige, at her har man for alvor taget fat. Hvor vi har forsøgt at sætte lønmodtagerne i centrum, må man sige, at regeringen her i forbindelse med aftalen, forliget, eller hvad det nu skal hedde, i allerhøjeste grad har sat statskassen i centrum. Det er nemlig således, at nu skal både lønmodtagerne og virksomhederne til at betale gildet, fordi der i regeringen og aftalpartierne imellem ikke har været evner til at finde reelle besparelser.

Vi synes selvfølgelig, at begge dele har uheldige momenter i sig, men i hvert fald er det ganske uoverskuelige konsekvenser, som man nu byder erhvervslivet, byder virksomhederne ved indgangen til et år, hvor der i forvejen er meget vanskelige overenskomstforhandlinger. De får en likviditetsforringelse i milliardstørrelse. Jeg har set tal på 4,8 mia. kr., og det er måske endnu mere, men der er altså tale om rent røveri fra både lønmodtagere og virksomheder.

Men den her idé med milliardlikviditetsforringelser er jo ikke nogen ukendt model for regeringen. Det er vel bare en fortsættelse af det, som vi oplevede i forbindelse med kommunerne, hvor man opfandt en 13. måned for at få regnskabet til at hænge nogenlunde sammen. Her er det altså bare virksomhederne, der nu skal betale til den slunkne statskasse.

Vi er helt enige i det, som også den socialdemokratiske ordfører var inde på om, at en modernisering af ferieloven er tiltrængt. Men det er jo rigtigt, at det kommer jo først på et senere tidspunkt, når et udvalg nu har kigget nærmere på de forskellige forhold, som jeg tror mange vil være enige i trænger til at blive kigget på. Vi mener i hvert fald, at det vil være en væl-